

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU
SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOANNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RADULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR:

Câteva noțiuni asupra războiului și neutralității, de d-l George Meitani.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I: Banca Agricolă cu Toma Cămărășescu.*

Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II: Societatea de asigurare «Dacia-România» cu N. Docan și altul. — Observație de S. R.

Curtea de apel din București, secțiunea II: I. Drăgulănescu cu Sofia I. Drăgulănescu.

Tribunalul Ilfov, secțiunea I: Olimpia Grăpeanu și soțul Al. Grăpeanu cu Aurel F. Florea și altul.

Tribunalul județului Tecuci: C. Ciobotariu cu Th. Neacșu.

BIBLIOGRAFIE.

CATEVA NOȚIUNI

ASUPRA

RĂZBOIULUI ȘI NEUTRALITĂȚII

(URMARE)¹⁾

După ce, în primul capitol, convențiunea din 1907 arată drepturile și datoriile statelor neutre, într'un al doilea capitol, ea se ocupă de soarta beligeranților internați într'un stat neutru sau de aceea a răniților.

În ceea ce privește prima chestiune, prevede în art. XI că puterea neutră care primește pe teritoriul său trupe beligerante, va trebui să le interneze departe de teatrul războiului. Ea va putea chiar să le închiză într'o fortăreață sau într'alte locuri destinate acestui scop, hotărând dacă oficerii pot fi lăsați liberi, după ce-și vor da cuvântul că nu vor părăsi teritoriul neutru fără autorizare.

La aceste dispozițiuni, cari sunt identice cu cele conținute în art. 57 al convențiunii dela Haga din 1899, delegațiunea japoneză ceruse ca să se mai adauge, că oficerii și alte persoane aparținând forțelor beligerante și cari ar fi internați într'un stat neutru, să nu poată fi lă-

sați în libertate sau autorizați a reveni în țara lor, decât cu asentimentul părții adverse și în condițiunile stipulate de dânsa. Cuvântul dat unei puteri neutre, trebuie considerat, zicea delegațiunea japoneză, ca echivalent cuvântului dat părții adverse, în caz de violare.

Comisiunea a respins însă aceste amendamente, considerând autorizarea dată unui internat de a reveni în mod temporar în țara sa, ca un lucru prea excepțional pentru a fi nevoie a-l reglementa²⁾.

Cum cei internați n'au mijloace de traiu, convențiunea prevede în art. 23 că puterea neutră le va da substanțele necesare traiului, îmbrăcămintea și ajutoarele pe cari le ordonă umanitatea, în lipsă de convenție contrară.

La facerea păcei se vor restitui toate acele cheltuieli.

Art. 13, care este nou și nu se găsește în regulamentul războiului dela 1899, prevede că puterile neutre, care primesc prinși de războiu evadați, îi va lăsa în libertate. Statul neutru însă nu este obligat să-i primească, ci îi poate izgoni. În cazul însă când îi primește, acest stat le poate determina o reședință, rămânând însă acești captivi liberi de a părăsi acea țară, dacă nu le convine reședința determinată³⁾.

Se poate întâmpla ca o trupă, care se retrage pe un teritoriu neutru, să aducă cu ea captivi. Care va fi soarta lor? Fi-vor ei lăsați în libertate sau nu? Alin. II al art. 13 dispune că ei trebuie tratați ca și captivii evadați pe un teritoriu neutru. Lăsarea în libertate a acestor captivi fusese criticată de reprezentantul Rusiei, care susținea că puterea neutră, punând în libertate pe acești captivi, calcă datoriile sale de neutră, de oarece permite acestor captivi să reintre în țara lor să mărească forțele inamicului. S'a răspuns însă foarte bine că, «punând pe

2) Ernest Lémonon, op. cit., pag. 420.

3) Idem, pag. 420 și urm.

1) Vezi *Dreptul* No. 67 din 1910.

acești captivi în libertate, statul neutru nu face decât să admită o consecință, care s'ar fi produs dacă trupele ar fi capitulat, în loc de a se retrage pe un teritoriu neutru»³⁾.

În ceea ce privește răniții, art. 14 prevede că puterile neutre pot permite trecerea acestora și a bolnavilor pe teritoriul lor, cu condițiunea ca trenurile care-i transportă să nu conție material sau personal de războiu. Puterea neutră, în acest caz, trebuie să ia măsurile necesare de siguranță și control. Acei aduși în astfel de condițiuni de beligerant și aparținând celuilalt beligerant, precum și bolnavii sau răniții aparținând beligerantului care i-a adus pe teritoriul neutru, trebuie puși în așa situație, încât să nu mai poată lua parte la operațiunile războiului.

În fine, art. 15 prevede că convențiunea dela Geneva se aplică acestor bolnavi și răniți.

Capit. III al convențiunei se ocupă de persoanele neutre, de obligațiunile și drepturile lor.

În primul loc, se consideră ca persoane neutre supuși unui stat care nu iau parte la războiu (art. 16). Acești supuși neutri însă nu mai pot invoca neutralitatea lor, dacă comit acte de ostilitate contra beligeranților, sau dacă fac acte în favoarea unui beligerant, cum ar fi atunci când s'ar înrolă într'una din aceste armate. Aceia cari perd calitatea lor de neutri, nu pot fi tratați într'un mod mai riguros decât un supus al statului beligerant în aceleași condițiuni (art. 17)⁴⁾.

Dacă cum statul neutru nu poate da beligeranților ajutoare de trupe și furnituri, tot astfel nu-i poate da ajutoare bănești. Imprumuturile publice, zice Calvo⁵⁾, trebuie considerate ca niște subsidii și deci prohibite, decâteori sunt făcute numai în vederea războiului. Bluntchli asimilează facerea unui împrumut în astfel de condițiuni cu faptul înrolării trupelor. Dacă însă, zice acelaș autor, războiul este susținut cu sumele procurate de bancheri ca simplii particulari, atunci acest act trebuie asemuit cu înrolarea voluntară sub drapel inamic⁶⁾, și deci permisă. Convențiunea dela Haga din 1907, recunoaște particularilor neutri dreptul de a procura beligeranților furnituri sau împrumuturi, cu condițiunea însă ca furnizorul sau împrumutătorul să nu locuiască pe teritoriul celeilalte părți sau pe un teritoriu ocupat de ea; al doilea, ca furniturile să nu provie după aceste teritorii. Bluntchli nu face această distincțiune, pe care însă cu drept cuvânt o face convenția, căci în astfel de cazuri este inadmisibil ca, locuind în țara unui beligerant sau pe teritoriul ocupat de el, să ajuți pe celalt beligerant.

Tot astfel, serviciile procurate în materie de administrație și poliție, nu pot fi considerate ca făcute în fa-

voarea beligerantului și de natură a face pe cel ce le exercită a perde calitatea de neutru, căci aceste servicii interesează pe toată lumea.

Toate aceste dispozițiuni au fost propuse de delegațiunea germană și admise aproape întocmai⁸⁾. Această delegațiune mai propusese însă o serie de articole relative la prestațiunile militare ce se puteau cere neutrilor locuind în străinătate, precum și asupra chestiunei de a se ști dacă bunurile lor trebuie respectate, și în cazul când necesitățile războiului fac ca aceste bunuri să nu fie respectate, ce drepturi trebuie să se recunoască acestor neutri?⁹⁾. Asupra acestei chestiuni însă diferitele delegațiuni nu se putură înțelege și de aceea aceste dispozițiuni nici nu se găseseră în proiectul de convenție elaborat la Haga.

Înțelegerea nu s'a făcut cu oarecare greutate decât asupra art. 19, care formează el singur al patrulea capitol relativ la materialul drumului de fer. Unele delegațiuni nu voiau să recunoască beligeranților dreptul de a rechiziționa și a utiliza materialul drumului de fer neutru, care se găsește pe teritoriul beligerant. Alte delegațiuni recunoșteau acest drept beligeranților, dar cereau să se dea o indemnitate neutrilor sau chiar să se recunoască neutrilor dreptul de a reține o cantitate egală de material aparținând beligerantului.

Conferința recunoaște beligeranților dreptul de a rechiziționa și întrebuința materialul drumurilor de fer aparținând unui stat sau particular neutru, dar aceasta numai în cazul unei absolute necesități. Cine însă va aprecia această absolută necesitate? Dar beligerantul, sub acest cuvânt al absolutei necesități, nu va întrebuința acest material în dauna inamicului său? Eră mult mai natural a nu se permite beligeranților întrebuințarea materialului neutru, decât numai pentru transportarea răniților și bolnavilor, sau a se admite, ceea ce s'a și propus, fixarea unui termen înăuntrul căruia materialul neutru trebuia să se retragă în țara de origină¹⁰⁾.

Beligeranții vor trebui să trimeată înapoi materialul întrebuințat, îndată ce aceasta va fi cu putință.

Ca o contraparte a dreptului recunoscut beligerantului de a întrebuința materialul drumurilor de fer al neutrilor, se recunoaște și acestora, iarăș în cazuri de necesitate, dreptul de a întrebuința o cantitate egală de material de al beligeranților.

În tot cazul, se va plăti o indemnitate de către acel care întrebuințează acest material în proporție cu materialul întrebuințat și durata întrebuințării, «indemnitate care însă, cu drept cuvânt, zice d-l Lémonon, nu va putea să indemnizeze pe toți acei cari au suferit pierderi în urma acestei rechizițiuni. Cât despre dreptul de retenție, el de

4) Ernest Lémonon, op. cit., pag. 422 și urm.

5) Vezi Bluntchli, *Droit international codifié*, No. 758.

6) Op. cit., III, pag. 465, No. 2331.

7) Bluntchli, op. cit., No. 768.

8) Ernest Lémonon, op. cit., pag. 726 și urm.

9) Idem, pag. 463. Vezi și pag. 429 și urm.

10) Idem, pag. 462.

multeori nu va putea fi întrebuințat, fiindcă se poate ca statul beligerant să n'aibă material în statul neutru»¹¹⁾, mai ales dacă ținem seamă de faptul că statul care se pregătește de războiu, are grije să-și aducă pe teritoriul său tot materialul drumului de fer, foarte necesar pentru mobilizare.

4. După cum în conferința dela Haga din 1907, s'a debătut proiectul de convenție relativ la drepturile și datoriile neutrilor în războiul terestru, proiect pe care l-am cercetat, tot acolo s'a elaborat un proiect de convenție relativ la drepturile și datoriile neutrilor în războiul maritim.

Convenția începe prin a declara că deși nu se pot prevedea toate cazurile cari se pot prezintă, este bine pentru a curmă divergențele ce se pot isca, de a se stabili reguli identice cari se vor aplica deopotrivă beligeranților într'un războiu maritim. În cazul când s'ar prezintă vre-un caz neprevăzut, trebuie să se urmeze conform principiilor generale ale dreptului ginților.

Beligeranții trebuie să respecte drepturile de suveranitate ale puterilor neutre și să se abțină de a face pe teritoriul sau în apele lor teritoriale orice act care ar violă neutralitatea.

Acesta este un principiu identic în ambele feluri de războaie, terestre și maritime.

După ce conferința pune acest principiu în art. 1, ea intră în amănunte, arătând, bine înțeles nu în mod limitativ, cari ar fi actele violând neutralitatea.

Beligerantul nu poate comite nici un act de ostilitate în apele teritoriale ale unui stat neutru, nici a captură sau a exercită dreptul de vizită asupra vaselor cari s'ar găsi în aceste ape. Acest articol este o consecință naturală a principiului că orice act de ostilitate ar violă neutralitatea, capturarea și vizita fiind niște acte de ostilitate.

Când un vas a fost capturat în apele teritoriale ale unui stat neutru, două ipoteze se pot întâmpla:

Sau acest vas se găsește încă sub jurisdicțiunea statului neutru, sau, din contră, acest vas nu se mai găsește sub această jurisdicțiune.

În primul caz, puterea neutră trebuie să se servească de toate mijloacele de care dispune, spre a face ca vasul capturat să fie liberat împreună cu ofițerii și personalul său, iar personalul pus pe vas de captor trebuie internat.

În al doilea caz, guvernul captorului, după cererea statului neutru, trebuie să libereze vasul cu tot personalul său.

Art. 4 consacră un principiu admis, și anume că beligeranții nu pot crea un tribunal de prăzi maritime pe un vas în apele teritoriale sau pe teritoriul unui stat neutru.

(Va urmă).

G. MEITANI

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I.

Audiența dela 27 Septembrie 1910

Președinta d-lui C. R. Manolescu, președinte

Banca Agricolă cu Toma Cămărășescu

SECHESTRU.— AVERE APĂRATĂ DE ORCE URMĂRIRE.— PREJUDICIU.— DAUNE.— ART. 998 ȘI 999 C. CIV.— AR. 407 PR. CIVILĂ. ACTIUNE ÎN DAUNE.— PREJUDICIU.— APRECIERE SUVERANĂ.— ART. 998 ȘI 990 COD. CIV.

1° Sechestrantul răspunde de daune, conform art. 998 și 999 din codul civil, pentru prejudiciul cauzat prin înființarea unui sechestrul nedrept, sau asupra unei averi apărută de orice urmărire prin art. 407 pr. civilă, ca vite, sămânță și unelte agricole.

2° Constatările de fapt pe cari instanța de fond se bazează pentru a stabili care este prejudiciul suferit într'o acțiune fondată pe principiul înscris în art. 998 cod. civil, este o chestiune de apreciere, lăsată la facultatea instanței de fond, a cărei hotărâre nu poate fi supusă controlului Curței de casațiune, dacă acea hotărâre este motivată.

No. 476. — Respinse, ca nefondate, recursurile făcute de Banca Agricolă și Toma Cămărășescu contra deciziunii Curței de apel din București, secț. III, No. 88 din 1907,

S'au ascultat: d-nii avocați V. Miculescu și Flechtenmacher, pentru Banca Agricolă, în desvoltarea motivelor de casare și combateri; recurentul T. Cămărășescu, de asemenea în desvoltarea motivelor de casare și combateri.

Curtea, deliberând,

Având în vedere că, prin deciziunea supusă recursului Banca Agricolă este condamnată să plătească recurentului Toma Cămărășescu daune-interese pentru prejudiciul ce i-a cauzat Banca prin faptul că i-a sechestrat pe nedrept averea de pe moșia sa din comuna Mihăești și pentru că a menținut intabularea contractelor de gagi, cari erau achitate.

În ce privește recursul făcut de Banca Agricolă: Asupra primului motiv de casare:

I. «Exces de putere și omisiune esențială.

«Curtea constată că actul de împrumut pe gagi de 26.000 lei garantă și un alt împrumut al lui Cămărășescu de 24.000 lei. Sau, acest lucru odată stabilit, nu mai poate fi vorba de sechestrul pe nedrept aplicate de Bancă, de oarece însuș Cămărășescu n'a contestat, iar prin actele și scriptele noastre, pe deplin se stabilește că rămăsese chiar și în momentul când ne judecam la Curte debitorul nostru, în baza actului cu care îl sechestrasem, după cum de fapt este încă și acum debitor al Băncii Agricole.

«De asemenea, Curtea mai constată că intabulările nu puteau să aducă nici un prejudiciu lui Cămărășescu, și totuși în loc de a ajunge la concluzia că nu are drept la daune, Curtea ajunge la concluzia contrarie chiar premiselor puse de ea, că trebuie diminuată dauna.

«Am stabilit, prin actele invocate la Curte și tribunal, că Că-

11) Op. cit., pag. 462.

mărășescu, în momentul când aplicasem sechestrul, eră debitorul nostru. Asupra acestei chestii esențiale, tribunalul și Curtea au omis de a lua în cercetare tocmai actul cel mai important al nostru, scrisoarea din 20 Noembrie 1903».

Considerând că tribunalul, prin hotărîrea No. 225 din 1906, ale cărei motive au fost adoptate de Curtea de apel, pentru a stabili că sechestrul a fost înființat pe nedrept de Banca Agricolă, se întemeiază nu numai pe considerațiunea că Cămărășescu nu mai datoră nimic numitei bănci, ci și pe considerațiunea că acest sechestrul a fost înființat, după cum constată instanța de fond în fapt, asupra unei averi apărută de orice urmărire prin art. 407 pr. civilă, ca vite, seminte și ustensile agricole; că, un sechestrul înființat în aceste condițiuni, chiar dacă Cămărășescu ar fi mai fost dator, nu eră legal înființat și, conform art. 998 și 999 cod. civil, sechestrantul, în orice caz, trebuie să răspundă de daune;

Considerând că, față cu această constatare a instanței de fond, pe care se susține hotărîrea sa, faptul că această instanță nu a luat în cercetare și nu a discutat scrisoarea din 20 Noembrie 1903, pe temeiul căreia Banca Agricolă pretinde a fi dovedit că Cămărășescu eră debitor, și că prin urmare sechestrul eră justificat, nu constituie o omisiune esențială și nici condamnarea Băncii la daune un exces de putere;

Că, de altă parte, odată ce originea daunelor cerute de Cămărășescu și obligațiunea Băncii de a răspunde de ele au fost astfel constatate de instanța de fond, aprecierea acesteia în fixarea cuantumului acestor daune pe baza elementelor prezentate de părți, este o chestiune de fapt, care scapă controlului Curței de casațiune;

Că, Curtea de apel, examinând daunele cauzate lui Cămărășescu, provenite din faptul că actele de gaj nu au fost destabilizate, prin considerentele sale învederează nu că acest fapt n'a putut cauza nici un prejudiciu lui Cămărășescu, ci că prejudiciul nu este așa de mare cum pretinde acesta și că nu are importanța ce-i dăduse tribunalul în aprecierea sa; că, prin urmare, nu poate fi vorba de exces de putere.

Astfel fiind, primul motiv de casare este nefondat.

În ce privește recursul făcut de Toma Cămărășescu:

Asupra tuturor motivelor de casare bazate pe eroare de fapt, exces de putere și nemotivare:

Considerând că, prin decizia supusă recursului, Curtea de apel, examinând separat fiecare din capetele de cerere formulate prin acțiunea lui Cămărășescu, a motivat pentru ce găsește că prejudiciul suferit de acesta nu este în realitate așa de mare după cum pretinde dânsul; că, pe baza acelor constatări, Curtea de apel a redus cuantumul daunelor acordate de prima instanță și a fixat o sumă globală de 10.000 lei, care reprezintă daunele suferite de Toma Cămărășescu pentru toate capetele de cerere din acțiunea sa;

Considerând că constatările de fapt, pe cari instanța

de fond se bazează pentru a stabili care este prejudiciul suferit într'o acțiune fondată pe principiul înscris în art. 998 cod. civil, este o chestiune de apreciere, lăsată la facultatea instanței de fond, a cărei hotărîre nu poate fi supusă controlului acestei Inalte Curți, dacă acea hotărîre este motivată;

Considerând că, în speță, Curtea de apel a arătat pentru cari motive a redus cuantumul daunelor acordate de tribunal și a fixat acel cuantum la suma de 10.000 lei, fără ca prin aceasta să comită vre-un exces de putere sau violare de lege, cum se susține prin motivele de recurs;

Că, prin urmare, și recursul făcut de Toma Cămărășescu este nefondat și că să fie respins.

Pentru aceste motive, respinge.

Observație. — Principiul admis de Inalta Curte, prin decizia de față, este incontestabil. A se vedea în același sens, Cas. Bulet. 1892, p. 192 și D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. X, p. 336, text și nota 1. Vezi și Em. Dan, *Codul de procedură civilă*, p. 502, No. 3 (București, 1910).

S. R.

SECȚIUNEA II

Audiența dela 27 Septembrie 1910

Președinta d-lui D. Cuculi, președinte

Societatea de asigurare «Dacia-România» cu N. Docan și altul

POPRIRE.— SUME DATORITE ÎN MOD CERT.— CREANȚĂ EVENTUALĂ.— ART. 455 PR. CIVILĂ.

Poprirea fiind o măsură de conservare luată de creditor pentru sumele datorite debitorului său, ea se poate face în mâinile terțiului, atât pe sume datorite în mod cert, cât și pe sume ce s'ar datoră sub condițiune sau a căror existență s'ar putea constata în urma lichidării.

No. 150. — Respins, ca nefondat, recursul făcut de Societatea de asigurare «Dacia-România» din București, contra deciziei Curței de apel din Iași, secția II, cu No. 40 din 1910, dată în proces cu N. Docan și altul.

S'au ascultat: d-l avocat V. Athanasovici, în dezvoltarea motivelor de casare; d-l avocat V. Pella și d-l judecător-sindic al tribunalului Tutova, în combateri.

Curtea, deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Exces de putere și violarea art. 455, 459, 460 pr. civilă.

«În adevăr, am declarat înaintea instanțelor de validare că Societatea de asigurare «Dacia-România» nu datorează suma convenită ca despăgubire pentru lichidarea daunei provenind din incendiul averii asigurată cu polița de asigurare No. . . . de oarece prătinsa datorie a societății nu e nici certă, nici lichidă, și că ea urmează a fi stabilită în principal pe cale judecătorească, urmând până atunci să fie respinsă orice validare cerută în mâinile Societății de asigurare «Dacia-România». Am pus concluziuni, asemenea, că validarea să se facă condițional, și numai dacă societatea va avea de dat vre-o despăgubire pentru acest incendiu, Curtea de apel, întemeindu-se pe o simplă scrisoare a societății «Dacia-România» și denaturând cu totul declarațiunile făcute de reprezentantul societății în instanța de validare, validează pur și simplu

poprirea făcută de N. Docan pentru suma de lei 4670, atunci când creanța nu eră nici certă și nici lichidă, și pronunță prin urmare o desizjune cu exces de putere».

Având în vedere că, din decizia Curței de apel din Iași, secția II, supusă recursului, rezultă că N. Docan, creditor al falitului Gh. Rășcanu, conform unei sentințe definitive, a cerut poprirea în mâinile Societății «Dacia-România» asupra sumelor datorite debitorului poprit G. Rășcanu;

Că, spre a ști dacă Societatea «Dacia-România» dă-torește, și lăce anume falitului Rășcanu, Curtea de apel se bazează pe declarațiunile categorice dela interogator ale societății și validează poprirea pur și simplu pentru cei 4670 lei, necontestați de societate, și condițional până la lichidare, pentru restul de 2529 lei, contestat;

Considerând că poprirea se poate face în mâinile terțiului, atât pe sume datorite în mod cert, cât și pe sume ce s'ar datoră sub condițiune sau a căror existență s'ar putea constata în urma lichidării;

Că, din textul art. 455 pr. civilă, rezultând că poprirea este o măsură de conservare luată de creditor pentru sumele datorite debitorului său, ea se poate aplica și la sumele certe și lichide ce s'ar datorii acestuia în viitor; că, a decide altfel, binefacerile poprirei ar dispărea sau ar fi iluzorii;

Că, de aceea, motivul de casare fiind nefondat, are a se respinge.

Pentru aceste motive, respinge.

Observație. — Din împrejurarea că nu numai averea prezentă, dar și cea viitoare a debitorului formează gajul creditorilor săi (art. 1718 c. civ.), s'a tras, cu drept duvânt, concluzia că aceștia pot popri nu numai o creanță actuală, ci și o creanță *eventuală*, adică a cărei existență atărnă de un eveniment viitor și necert. Vezi în acest sens, Cas. fr. *Pand. Périod.* 95. 1. 493; D. P. 98. 1. 40; Cas. rom. și C. Galați, *Dreptul* din 1907, No. 35 și din 1906, No. 74; Trib. Ilfov, *Dreptul* din 1907, No. 86; Garsonnet, *Pr. civile*, III, § 600, pag. 714 (ed. 1-a) și IV, § 1404, p. 359 (ed. 2-a); Roger, *Saisie-arrêt*, 171 (ed. 2-a); Glasson, *Pr. civile*, II, p. 204 și nota în D. P. 97. 2. 41; D. Negulescu, *Teoria poprirei*, p. 43 (ed. 3-a, 1908); V. G. Christofor, *Dreptul* din 1910, No. 16, pag. 132. Vezi și Em. Dan, *Codul de procedură civilă adnotat* (București, 1910), care citează numai sentința Trib. Ilfov, mai sus menționată. — *Contra*: C. Craiova, *Dreptul* din 1900, No. 32; Dodo, *Théorie et pratique de la saisie-arrêt*, 19, p. 24, 25. Vezi și D. Alexandresco, tom. VI, pg. 53, nota 2 și tom. X, pg. 334, text și nota 1, dela care s'a împrumutat toate aceste citații. S. R.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 21 Octombrie 1910

Președinta d-lui I. E. Dobrescu, președinte

I. Drăgulănescu cu Sofia I. Drăgulănescu

POPRIRE. — EFECTUAREA EI. — CASA DE ECONOMII. — DACĂ SUMELE CUPRINSE ÎN LIBRETE POT FI POPRITE. — ART. 23 DIN LEGEA CASEI DE ECONOMII.

CASA DE ECONOMII. — DEPOZITAR. — DREPTUL LA UN SINGUR LIBRET. — DACĂ PRIN DEȚINEREA A DOUĂ LIBRETE SE PERDE BENEFICIUL INSEZISABILITĂȚII SUMELOR DEPUSE. — ART. 12 DIN LEGEA CASEI DE ECONOMII.

1° Sumele din libretele Casei de economii, atât

capital cât și dobânzi, fiind, potrivit art. 23 din lege, nesezisabile, este evident că poprirea înființată pe aceste sume nu poate fi validată.

2° Dispozițiunile art. 12 din legea Casei de economii, potrivit cărora nimeni nu poate avea mai mult de un libret la această casă, nu au ca sancțiune decât că acel care se va abate dela această regulă va fi exclus pentru totdeauna dela Casa de economii, restituindu-i-se depozitul fără nici un beneficiu, prin aceasta însă nu se perde întru nimic beneficiul nesezisabilității acestor sume, acordat prin art. 23 din legea Casei de economii.

No. 245.— I. Drăgulănescu a făcut apel în contra sentinței tribunalului Ilfov, secția de notariat, No. 4861 din 1910, dată în procesul cu Sofia I. Drăgulănescu.

S'au prezentat: apelantul, asistat de d-l avocat Al. Popescu-Cobuz; intimata, asistată de d-l avocat Al. Dumitrescu.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de I. Drăgulănescu contra sentinței trib. Ilfov, secția de notariat, No. 196 din 12 Iulie 1910, prin cari i s'a invalidat poprirea ce ceruse prin petiția înregistrată la No. 1750 din 1910;

Având în vedere că apelantul susținând că în mod greșit i s'a invalidat poprirea, căci fiind înființată pe valoarea sumelor din libretele No. 86689 din 1896 și No. 166882 din 1904 asupra procentelor aferente, aceste sume și procentele nu puteau fi considerate ca inesezisabile; în fine, că în mod eronat s'a dispus de tribunal că deciziunea Curței de apel din București secția I, No. 109 din 1910, pe baza căreia a cerut și obținut înființarea poprirei, nu constituie o creanță certă, lichidă și exigibilă, urmează a se vedea dacă aceste susțineri sunt întemeiate;

Considerând că legiuitorul, prin art. 25 din legea Casei de economii, dispunând că libretele nu se pot cedă și nu pot fi urmărite de creditorii, este evident că în mod legal tribunalul, prin sentința apelată, a invalidat poprirea cerută de apelant. Edictând aceste dispozițiuni, legiuitorul a voit a favoriza persoanele cari se decid a depune la această casă sumele de bani provenite din micile lor economii, arătând în mod formal că aceste sume, depuse la Casa de economii și prevăzute în librete, nu se pot nici cedă, nici urmări de creditorii. Grație acestei măsuri înțelepte, o mulțime de persoane s'au determinat a depune micile lor economii la această casă, sigure fiind că aceste sume nu vor putea fi urmărite. Nu trebuie să se piarză din vedere că, dacă poprirea este o măsură de siguranță, este și o procedură de urmărire. Ca atare, poprirea fiind și o procedură de urmărire, cu drept cuvânt tribunalul, pe baza dispozițiunilor art. 23 din legea Casei de economii, a invalidat această poprire.

Alegațiunea apelantului că în cazul de față poprirea fiind înființată asupra sumelor și procentelor din două librete, aceste sume și procentele nu mai pot fi considerate ca inesezisabile, întrucât, conform art. 12 din legea Casei de economii, nu se poate avea decât un singur libret, este neîntemeiată;

Considerând că, deși este exact că, în conformitate cu dispozițiunile art. 12, nimeni nu poate avea mai mult de un libret la Casa de economii; în fine, deși este exact că

in cazul de față, poprirea s'a înființat asupra sumelor și procentelor aferente din două librete ale intimatei, totuși, întrucât legiuitorul, în mod general, prin art. 23, prescrie că libretele nu se pot cedă și nu pot fi urmărite de creditori; în fine, întrucât nu prescrie că în caz când se va fi obținut dela Casa de economii mai multe librete, sumele din aceste librete se vor putea urmări, pierzând beneficiul inezisabilității, prescris prin art. 23, este evident că, în mod legal, tribunalul a invalidat poprirea cerută de apelant prin petițiunea înregistrată la No. 17550 din 1910, și ca atare, din acest punct de vedere, urmează a i se respinge apelul ca nefondat. Singura sancțiune ce legiuitorul a prevăzut prin alin. 2, art. 23, în caz când cineva se va abate dela această regulă, este de a-i restitui imediat depozitul, fără nici o bonificare, adăogând că va fi exclus pentru totdeauna dela Casa de economii. Susținerea apelantului că prin poprirea de față înțelege a urmări nu capitalul, ci procentele, este asemenea neîntemeiată. Nu trebuie să se piardă din vedere că, în conformitate cu legea Casei de economii, dobânzile se capitalizează, și afară de aceasta, legiuitorul, prin art. 23, prescriind în mod general că libretele nu se pot cedă și nu pot fi urmărite de creditori, este evident că și dobânzile cari se trec în libret nu se pot urmări fiind inezisabile ca și suma depusă;

Considerând că, din cele ce preced, fiind cert că sumele din libretele Casei de economii (capital și dobânzi) sunt inezisabile, este evident că în mod legal s'a invalidat poprirea și ca atare, din acest punct de vedere, fără a mai discuta și celalt motiv pentru care s'a invalidat poprirea, urmează a se respinge apelul ca nefondat.

Pentru aceste motive, respinge apelul.

Semneți: I. E. Dobrescu, D. G. Maxim, I. Baștea,
Ar. Alexandrescu, Th. A. Brăiloiu.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIUNEA I

Audiența dela 9 Octombrie 1910

Președința d-lui L. Ștefănescu, judecător de ședință

Olimpia Grăpeanu și soțul său Al. Grăpeanu cu Aurel F. Florea și alții

SUCCESIUNE. — SUSTRAGERE DIN AVEREA SUCCESORALĂ. — DECĂDERE. — ART. 703 COD. CIV.

Dispozițiunile art. 703 c. civil, după care cel ce a sustras o parte din averea succesorală, este decăzut din dreptul de a veni la succesiunea acelei averi, sunt aplicabile atunci când se dovedește intenția frauduloasă a aceluia ce și-a însușit o parte din succesiune.

No. 553. — S'a prezentat reclamanta Olimpia Al. Grăpeanu și soțul său Al. Grăpeanu, asistați de d-l avocat Siliu Rădulescu; pârâta Elena F. Niculescu, asistată de d-l avocat I. Țepeluș, și pârâtul Aurel F. Florea, asistat de d-l avocat Gh. Nemetescu.

Tribunalul,

Având în vedere acțiunea intentată de Olimpia Grăpeanu cu autorizațiunea soțului său Al. Grăpeanu prin petițiunea înreg, la No. 30436 din 1909 în contra lui Aurel Filip Florea și Elena F. Niculescu, prin care cere ca tribunalul formând masa succesorală a defunctului

său părinte preotul Filip Florescu să ordone eșirea din indiviziune între moștenitorii preotului Filip Florescu;

Având în vedere și cererea resonvențională (2 Iunie 1910) făcută de către Aurel Filip Florea în contra Olimpiei Al. Grăpeanu și Elena F. Niculescu pentru ca odată cu ordonarea eșirii din indiviziune cerută de reclamanta Olimpia Al. Grăpeanu, tribunalul să oblige pe mai suscitatele sale surori, să raporteze în natură imobilele lor dotale, plus trei mii lei pentru Elena Niculescu și să contribue proporțional cu partea lor succesorală la cheltuielile făcute de reclamant în interesul succesiunii, însumând suma totală de lei 4311;

Având în vedere concluziunile orale și scrise ale părților, actele prezentate de părți, precum și răspunsurile date de ele la interogatoriu;

Având în vedere că din toate acestea tribunalul constată că pe urma defunctului preot Filip Florescu au rămas trei moștenitori: Olimpia Al. Grăpeanu, Elena F. Niculescu și Aurel Filip Florea, iar ca avere aceia menționată în inventarul dresat de magistratul-stagiar A. Corteanu al judecăriei ocolului V București în ziua de 19 Iunie 1909, din care se constată că averea defunctului preot Filip Florescu se compune din imobilele sale din București, strada Racoviță No. 2 bis, 4 și 4 bis, din șaptezeci și cinci hectare pământ arabil situat în comuna Independența, jud. Ialomița, parte indiviză din moșia Lefteru sau Piscu Perișan și suma de lei 1157 consemnată la casa de depuneri, plus suma de lei 22385 în efecte ce se găsește în posesiunea lui Aurel Filip Florea și pe care sumă, Olimpia Al. Grăpeanu și Elena Niculescu, cer să fie raportată la masa succesorală a defunctului lor părinte, ele obligându-se să raporteze dotele lor și ordonându-se eșirea din indiviziune asupra întregii averi rămasă pe urma părintelui lor să se dispue înlăturarea lui Aurel Florea, conform art. 703 cod. civ., dela împărțeala sumei de 22385 lei ce a fost, pretind surorile sale, dată la o parte de dânsul în scop de a le micșora partea lor succesorală. Față de această cerere în judecată, Aurel Filip Florea face și dânsul o cerere reconvențională așa cum s'a menționat mai sus.

Având în vedere că tribunalul mai constată că toate părțile din proces sunt de acord ca să se ordone eșirea din indiviziune; că însă nu sunt de acord asupra raporturilor ce urmează a face fiecare moștenitor la masa succesorală;

Având în vedere că Olimpia Al. Grăpeanu și Elena Niculescu, prin reprezentanții lor în instanță, cer în primul rând ca fratele lor Aurel Filip Florea să fie obligat a raporta suma de lei 22385 ce a deturnat-o din averea decedatului lor părinte, făcându-se față de dânsul aplicațiunea art. 703 cod. civ., și deci să fie îndepărtat dela împărțeala acestei sume; că, însă, Aurel F. Florea se opune pretinzând că suma de lei 22385 i-a fost donată de tatăl său în Martie 1909;

Având în vedere că, în drept, pentruca tribunalul să facă aplicațiunea art. 703 cod. civ. urmează să se facă dovada că în scop de a fraudă pe surorile sale micșorându-le partea lor succesorală, Aurel F. Florea a ascuns suma de lei 22385 în efecte;

Având în vedere că din desbaterile procesului și probele administrate se constată că Filip Florea fiind invitat de surorile sale la facerea inventarului averii tatălui lor și unde aveă tot interesul să vie, a refuzat sub pretext că a fost ocupat cu slujba și că deși pretinde că aceste efecte i-au fost date de tatăl său în Martie 1909, el însă nu schimbă cupoanele vechi (din 1907 și 1908) ale efectelor decât peste câteva zile după moartea lui Filip Florea și anume la 5 Iunie 1909;

Având în vedere că din aceste împrejurări de fapt tribunalul își face convingerea deplină, că într'adevăr Aurel Filip Florea a încercat să dea la o parte și să ascundă din succesiunea tatălui său suma de lei 22835; că dar, urmează a i se face aplicațiunea art. 703 cod. civ.;

Având în vedere cererea reconvențională a lui Aurel Filip Florea relativ la raportul în natură a averii dotale atât a Olimpiei Al. Grăpeanu cât și a Elenei Niculescu;

Având în vedere actele dotale ale surorilor reclamantului Aurel Filip Florea, anume actul dotal al Elenei Niculescu autentificat de tribunalul notariat Ilfov la No. 4643 din 1892 prin care se constituie dota 20.000 lei în bani și efecte și 5000 în trusou în total lei 25000; act dotal modificat însă prin declarațiunea din 16 Iunie 1893 prin care se reduce dota la suma totală de lei 17000;

Având în vedere actul dotal al Olimpiei Grăpeanu autentificat de tribunalul Ilfov secția de notariat la No. 4972 din 1899 prin care i se constituie dotă suma de lei 23000; că, dar, ambele aceste dote conform art. 758 și 769 c. civ. urmează a fi raportate la masa succesorală;

Având în vedere că în cererea sa reconvențională Aurel F. Florea cere ca Elena Niculescu să fie obligată să raporteze suma de 3000 lei, reprezentând o datorie ce ar fi fost plătită de defunctul preot Filip Florea pentru Elena Niculescu; că, însă, în sprijinirea alegațiunei sale nu a făcut în fața tribunalului decât proba interogatoriului din care însă nu reese nici o dovadă; că, de asemenea nici suma de 4311 lei ce pretinde a o fi cheltuit pentru succesiune nu o dovedește azi în fața tribunalului;

Că, dar, astfel fiind, cerererea reconvențională devine nefondată.

Pentru aceste motive, admite ca fondată acțiunea.

Judecător-unic, L. Ștefănescu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TECUCI

Audiența dela 19 Octombrie 1910

Președinta d-lui V. Giurgea, președinte

C. Ciobotariu cu Th. Neacșu

VÂNZARE DE IMOBILE. — ACT. — TRANSCRIERE. — DREP DOBÂNDIT. — TERTĂ PERSOANĂ. — HOTĂRÎRE JUDECĂTOREASCĂ. — RETROACTIVITATE.

Cumpărătorul unui imobil devenind prin transcri-

erea actului proprietar *erga omnes*, urmează că orce drept dobândit asupra aceluiaș imobil. de către o a treia persoană prin o hotărîre judecătorească posterioară transcripției, dată într'un proces intentat fostului proprietar anterior transcripției, nu este opozabil cumpărătorului pe motiv că hotărîrea are efect retroactiv dela data intentării acțiunei, căci ea neavând nici un efect în privința terțiilor, n'are efect retroactiv nici în privința cumpărătorului, care și el e terțiu.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut prin petiția înreg. la No. 14659 de către C. Ciobotariu, plugar din comuna Brăbășești jud. Tecuci, contra cărței de judecată No. 74 a judecătoriei ocolului Brăbășești, prin care i s'a respins contestațiunea ce a făcut contra procesului-verbal încheiat de judecător în executarea cărței de judecată No. 46 din 1909 confirmată prin sentința tribunalului Tecuci No. 61 din 1910 dată în procesul dintre Th. Neacșu și Ioana Apostu:

Având în vedere că din actele dela dosar și din susținerile părților, se constată în fapt următoarele: În ziua de 15 Iunie 1907, Th. Neacșu intentă acțiune la judecătoria Brăbășești contra Ioanei Apostu și prin cartea de judecată No. 46 din 26 Iunie 1909, se recunoaște existența unei anterioare convențiuni verbale translativ de proprietate între vânzătoarea Ioana Apostu și Th. Neacșu, și o obligă a lăsa pământul ce i-a vândut în stăpânirea lui Neacșu. Însă în ziua de 25 Iunie, adică în ajunul pronunțării cărței de judecată, aceiaș vânzătoare Ioana Apostu vinde cu actul de vânzare autentificat de trib. Tecuci la No. 607 din 1909, acelaș pământ lui C. Ciobotariu care-l și transcrie la No. 1266 din 1909. Ioana Apostu face apel, dar i se respinge ca nesusținut prin sentința No. 61 din 1909, care nefiind opozată rămâne definitivă. În baza ei, se face procesul-verbal de punere în stăpânirea lui Th. Neacșu la 28 Septembrie 1910, contra căruia C. Ciobotariu face contestațiune la executare la judecătoria în ziua de 3 Septembrie 1910, pe motiv că sentința dintre Ioana Apostu și Neacșu fiind *res inter alios judicata*, lui nu-i poate folosi nici prejudiciu, el fiind terțiu. Respingându-i-se contestația, face apelul de față.

Considerând că din împrejurările cauzei rezultă că chestiunea de rezolvat este de a se ști care este efectul unei deciziuni judiciare obținută în contra autorului unui având cauză cu titlu particular care a obținut și transcris actul său de vânzare în intervalul dintre începerea procesului și darea sentinței, stabilit fiind că o decizie judiciară, dată pentru sau contra unui autor are autoritate de lucru judecat și în privința succesului cu titlu particular, când ea este anterioară actului de achiziție, pe când ea nu constituie autoritate de lucru judecat când e posterioară acelu act. Cu alte cuvinte, trebuie

a se ști dacă, în aceste împrejurări, achizitorul cu titlu particular este un succesor al autorului și deci reprezentat în instanța de autor și după ce s'a transcris actul său, sau este un terțiu și i se aplică regula *res inter alios acta*?

Considerând că judecătorul din Brăbășești crede că un cumpărător (în speță C. Ciobotariu) care a dobândit și transcris dreptul său dela un vânzător (Ioana Apostu) după ce se începuse deja contra lui, de către un prim cumpărător (Th. Neacșu) o judecată relativ la același imobil vândut, trebuie a fi considerat în privința acestei judecăți, ca aceiaș persoană cu autorul său, de oarece un succesor cu titlu particular trebuie a se considera ca reprezentat în instanță de autorul său, nu numai în cazul când achiziția a fost făcută după ce s'a terminat judecata printr'o hotărâre definitivă și irevocabilă, dar și în ipoteza din speță când actul o fost transcris în cursul instanței, adică în intervalul de timp dintre cererea introductivă de instanță și hotărârea definitivă, căci o hotărâre are efect retroactiv din ziua cererii introductive de instanță;

Considerând că deși efectul retroactiv al deciziunilor judiciare, care este argumental acestei opinii, este just în principiu, însă el nu este suficient a rezolvă chestiunea prezentă, de oarece, spre a se invocă cu succes acele deciziuni contra cumpărătorului, mai trebuie încă să se demonstreze că chiar după ce a avut loc transcrierea actului de vânzare, vânzătorul a continuat a reprezenta pe cumpărător în proces; or, această condițiune nu poate fi dovedită, de oarece, dacă este adevărat ca cel ce a dobândit un drept dela o persoană este un reprezentant al ei pentru toată perioada anterioară transmisiunii de care beneficiază, trebuind a suferi și el efectul tuturor actelor prin cari autorul său și-a modificat dreptul său asupra bunului ce i-a transmis, lucrul însă se schimbă de îndată ce transcripția actului s'a operat; în acest caz cumpărătorul, pe baza art. 1295 și 123 pr. civ., devenind prin transcrierea actului proprietar *erga omnes*, urmează că orice drept dobândit asupra acestui imobil, în urma acelei transcrieri, de o a treia persoană dela fostul proprietar, fie printr'un contract voluntar, fie printr'o hotărâre judecătorească, nu este opozabil cumpărătorului, căci este dobândit dela o persoană pe care legea o consideră în privința tuturor a fi încetat să fie proprietară a aceluimobil. Vânzătorul nu mai poate constitui un drept asupra unui bun care nu-i mai aparține. Vânzătorul divestit este fără drept și fără calitate a mai reprezenta pe succesorul său, căci dreptul său este independent de fapta sa, precum și dreptul cumpărătorului este independent de sentința ce se va pronunța anterior. Achizitorul cu titlu particular, care era reprezentant pentru toată perioada de timp anterioară achiziției sale, a devenit terțiu pentru toată perioada posterioară. El fiind deci terțiu, efectul retroactiv al deciziunii nu i se poate aplica;

Considerând că nu se poate susține nici argumentul că vânzătorul ar fi făcut la începerea instanței cu adversarul sau un fel de convenție de a se supune deciziunii care l'ar fi declarat proprietar, în cari convenție și instanță ar fi reprezentat și pe achizitorul particular precum îl reprezintă în o convenție prin care autorul consimte o ipotecă asupra imobilului său a cărei inscripție e anterioară transcripției, de oarece părțile nu pot conveni a susține ele singure desbaterile, a face opozabilă achizitorului vre-o probă pe care el n'a avut posibilitatea de a o combate și a ajunge a evinge pe un cumpărător care n'a fost pus în situație a-și apăra drepturile sale. Apoi e cert că dacă vânzătorul reprezintă pe succesorul particular până în momentul transcripției, nu-l mai poate reprezenta în urma ei;

Considerând că de asemenea nici argumentul sistemului ce combatem și anume că nu se poate nega reprezentarea când achizitorul avea deja cunoștință de proces în momentul când lucrul i-a fost transmis și neintervenind trebuie prezumat că a dat mandat tacit autorului său să-l reprezinte, nu se poate susține, de oarece pe de o parte sigurul fapt al inacțiunii sale nu-l poate prezumă ca dând mandat tacit spre a fi reprezentat în instanță de autor, inacțiunea putându-se datori unei diversități de motive, și pe de altă parte, ar urmă a prezumă o renunțare la dreptul de a se apăra, renunțare ce nu se poate prezumă, ci din contră, trebuie un text formal pentru a se putea admite că un succesor să fie supus unei judecăți în care n'a fost parte și în care nici un text de lege nu-l obligă a interveni;

Că, deci, trebuie a se decide că un cumpărător (în speță C. Ciobotariu) al unui imobil, devenind prin transcrierea actului proprietar *ergo omnes*, urmează că orice drept dobândit asupra aceluiaș imobil, de către o a treia persoană (Th. Neacșu) prin o hotărâre judecătorească posterioară transcripției, dată într'un proces intentat fostului proprietar (Ioana Apostu) anterior transcripției, nu este opozabil cumpărătorului, pe motiv că hotărârea are efect retroactiv dela data intentării acțiunii, căci ea, neavând nici un efect în privința terțiilor, n'are efect nici în privința cumpărătorului care și el e terțiu.

Pentru aceste motive, redactate de d-l magistrat-stagiar Nicolae Ilescu, admite apelul, etc.

Semnați: V. Giurgea, V. G. Ionescu.

BIBLIOGRAFIE

Revista critică de drept, legislație și jurisprudență. Anul I, No. 2. Noembrie 1910.

SUMARUL:

Alex. Cerban: Despre nulitatea și ineficacitatea actelor juridice în dreptul roman.

An. Gusti: Despre dreptul de grevă.

Bibliografie.

George Tașcă: *Neoiobăgia*, de d-l C. Dobrogeanu-Gherea.— Informațiuni, etc.

Revista revistelor.

Jurisprudență.

Apare odată pe lună. Abonamentul 25 lei pe an.